

Vecais Taizels

Sižetiska deja 1 pārim un 6 sievietēm
Viļā Ozola horeogrāfija un apraksts
Tautas mūzika

Dejā izmantota populāra ventīņu dziesma par veco Taizelu.

Lai dejojot darbotos atbilstoši iecerētajam dejas sižetam, nosacīti jāpieņem, ka skatuves kreisās puses dibenstūra kulisēs atrodas Taizeļu mājas, bet labās puses dibenstūra kulisēs – Irbes krogs.

Dejā nepieciešamie rekvizīti – Taizelam krietni gara šalle, ko aptīt ap kaklu, bet Taizelienei zaru slota koka kātā.

Dejas sākumā Taizels atrodas skatuves kreisās malas dibenplāna kulisēs. Aiz viņa – Taizeliene un, savukārt, aiz viņas pa pāriem 6 kaimiņienes (1. zīm.).

Pirmais gājiens

(I/ 1.–8. t. x 2; 9.–16. t. x 2)

1. pants:

*Vecais Taizels gāja ik dienas
Irbes krogū alu dzert.
Ollalā, ollalā, kā tik nu būs,
Kā tik nu būs, kā tik nu būs.*

1. – 4.t. Taizels, sākot ar kreiso kāju, ar 1. kustību iznāk no skatuves kreisās malas un virzās gar dibenplānu līdz skatuves vidum (1. zīm.).
5. – 8.t. Ar 1. kustību dodas pa skatuves vidu uz priekšplānu (1. zīm.). Rokas brīvi vēzē soļu ritmā.
1. – 8. t. Ar 1. kustību apiet apli pa kreisi (2. zīm.).
9. – 12.t. Ar skatu pret skatītājiem Taizels izpilda 2. kustību pa kreisi, pēc tam – pa labi. Rokas sānos.
13. – 16.t. Ar 1. kustību apiet nelielu aplīti pa kreisi. Rokas brīvi vēzē soļu ritmā uz augšu, uz leju.
9. – 12. t. Atkārtoti iepriekšējo 9. – 12. t. darbības.
- 13.– 16.t. Taizels, griežoties pa kreisi, ar plašu 1. kustību aizskrien uz krogu – skatuves labajā malā.
16. t. No skatuves kreisās malas dibenkulisēm izskrien Taizeliene.

Otrais gājiens

(I/ 1.–8. t. x 2; 9.–16. t. x 2)

2. pants:

*Krogus Jūle alu dod saldu,
Divi duči galdā liek.*

1. – 8. t. No skatuves kreisās malas dibenkulisēm ar 1. kustību, sākot ar labo kāju, iznāk 6 kaimiņienes (4. zīm.). 5. sieva ved ar plašākiem soļiem, 2. – ar isākiem gar skatuves malām uz priekšplānu.
1. – 8. t. Sievas priekšplānā mainās, pēc tam dodas uz dibenplānu

- (5. zīm.). Taizeliene sūdz kaimiņienēm bēdas par vīru dzērāju.
8. t. kaimiņienes dibenplānā satiekas ar Taizelieni. Visas sievas sadod rokas dārziņā (6. zīm.). Sadotās rokas 8. t. beigās paceļ uz augšu.
9. – 15. t. Sievas ar 3. kustību virzās DCV (6. zīm.). Sadotās rokas vēzē uz leju, nākošā taktī – uz augšu. 16. t. sievas dārziņā sparīgi vienreiz piesit kreiso kāju. Sadotās rokas augšā.
9. – 16.t. Dejojājas, sākot ar kreiso kāju, ar 3. kustību virzās pret DCV (7. zīm.). Sadotās rokas vēzē uz leju, uz augšu. Gājiena beigās 4. sieva izved dejojājas dibenplānā vienā līnijā (8. zīm.).

Trešais gājiens

(I/ 1.–8. t. x 2; 9.–16. t. x 2)

3. pants:

*Dzēra Taizels, dziedāja Taizels,
Kamēr rīta gaisma aust.*

1. – 8.t. Sievas ar 1. kustību dodas uz priekšplānu (8. zīm.). Līnijā sadotās rokas ir elkoņos saliektas un paceltas plecu augstumā.
1. – 8.t. Dejojājas izveido trīs dārziņus (9. zīm.) un ar 1. kustību virzās DCV. 8. t. beigās atkal iziet vienā līnijā (10. zīm.).
9. – 16. t. Dejojājas ar 3. kustību dodas uz dibenplānu (10. zīm.), ved 7. sieva.
9. – 10.t. Visas sievas ar 1. kustību, rokas ieliekot sānos, pagriežas pa labi ar skatu pret skatītājiem.
11. – 12.t. Dejojājas izpilda 4. kustību.
- 13.– 14.t. Ar 1. kustību pavirzās vēl uz priekšplānu.
15. – 16. t. 2., 3. un 4. dejojāja ar 4. kustību izpilda puspagriezīenu pa labi. Pārējās sievas kustību izpilda ar skatu pret skatītājiem. Gājiena beigās nostājas, kā parādīts 11. zīmējumā. Rokas elkoņos saliektas un sadotas piecu augstumā.

Ceturtais gājiens

(II/ 1.–8. t. x 2; 9.–16. t. x 2)

Bez dziedāšanas.

1. – 8.t. Dejojājas ar 1. kustību griež lielo spārnu DCV. Taizeliene griežas uz vietas. Galējās sievas virzās ar plašu soli, lai pagūtu apiet veselu apli (11. zīm.).
1. – 4.t. Taizeliene aizskrien skatuves labās malas dibenkulises – meklēt Taizelu krogā. Pārējās sievas sadod pa trim rokas divos dārziņos. Pie tam 2., 3. un 4. sieva vispirms pagriežas pa kreisi (12. zīm.). Abi dārziņi ar 1. kustību virzās DCV.
5. – 8.t. 2. un 7. sieva izved pārējās virknītēs uz skatuves malām (13. zīm.).

9. – 12. t. Taizeliene nikna ar 3. kustību atskrien no kroga līdz skatuves vidum (13. zīm.). Rokas dūsmās metā pa gaisu: „Vecais atkal pillā!” Kaimiņienes, to dzirdot, saķer galvu.
13. – 16. t. Taizeliene aizskrien uz māju – skatuves kreisās malas dibenkulisēs. Kaimiņienes pusprieliekušās piesardzīgi (katrā taktī viens solis) dodas uz skatuves malām (14. zīm.). „Mēs tik tālāk no tās brēkas!”, bet pašas ziņkārīgi gaida: “Kas tik nu būs?”.

Piektais gājiens

(II/ 1.–8. t. x 2; 9.–16. t. x 2)

4. pants:

*Vecais Taizels mājup nu dodas,
Pīpi lēni kūpinot.*

1. – 8.t. Taizels nāk no kroga ar 5. kustību no labās skatuves puses gar dibenplānu līdz skatuves vidum (15. zīm.). Taizelam svārki (mēteli, žakete) vajā. Šalles viens gals aptīts ap kaklu, otrs gals karājas līdz zemei. Mutē kūp pīpe.
1. – 8.t. Taizels, turpinot 5. kustību, nāk pa skatuves vidu uz skatītājiem. Labās rokas plauksta pastiepta uz priekšu – rāda ceļu, lai neaizietu šķībi. Kaimiņienes skatuves malās ziņkārīgi vēro.
9. – 12.t. No mājām – skatuves kreisās malas dibenstūra ar 3. kustību atskrien Taizeliene. Viņai labajā rokā slotā ar koka kātu.
13. – 16.t. Kaimiņienes ar 3. kustību dodas pie Taizējiem, sadod rokas dārzīņā un paceļ uz augšu.
9. – 16. t. Sievas ar 3. kustību virzās DCV ap Taizējiem. Sadotās rokas vēzē uz leju, augšu. Taizeliene skrien ar slotu ap Taizelu – pretēji DCV. Gājiena beigās Taizels skatuves centrā nometas uz viena ceļa, galvu ierauj plecos, augumu noliec. Taizeliene labo kāju uzliek Taizelam uz noliektā auguma, arī slotā, kuru Taizeliene tur labajā rokā, nostutēta stāvus virs Taizeļa. Kaimiņienes gājienā beigās iziet puslokā aiz Taizējiem (16. zīm.).

Sestais gājiens

(I/ 1.–8. t. x 2; 9.–16. t. x 2)

4 ievadtaktis. Taizeliene stāv kā piemineklis, Taizels bailēs sarāvies.

5. pants:

*Dūšigs pats, bet kājas ta vecas,
Grāvim pāri nenes to.
Skatieties, ļaudis, kā dzērājam iet,
Dzērājam iet, dzērājam iet,
Skatieties, ļaudis, kā dzērājam iet,
Dzērājam iet – tas viņam der!*

1. – 4.t. Taizeliene, sākot ar kreiso kāju, ar četriem sparīgiem soļiem dodas uz skatuves labās malas priekšējo stūri. Slotu no labās rokas pārņem kreisajā. 4. t. Taizeliene nikni piesit slotas kāta galu pret grīdu. Labā roka sānos.
5. – 6.t. Taizels pieceļas.
7. – 8.t. Taizels ar plašu žestu piesit labo, pēc tam kreiso roku pret sirdi.
1. – 2.t. Taizels ar sīkiem soliņiem bailīgi tuvojas sievai nolūgties. Taizeliene ar paceltu galvu pār labo plecu nīgri raugās uz Taizelu.
3. – 4.t. Taizels ar abām rokām divreiz noglāsta Taizelienes labo elkoni. Taizeliene nikni pagriež seju prom (pa kreisi).
5. – 6.t. Taizels stāv nogaidoši. Sieva pār labo plecu nikni skatās uz vīru.
7. – 8.t. Taizeliene ar labo roku sagrābj Taizeļa vajējo šalles galu un pārmet to pār labo plecu. Kaimiņienes ziņkārīgi visu notiekošo vēro.
9. – 14.t. Taizeliene ar 3. kustību sparīgi velk vīru uz mājām (17. zīm.). Taizels, negribīgi augumu atliecis, sīkiem soliņiem seko. Arī kaimiņienes ar 3. kustību seko Taizeļiem.
15. – 16.t. Taizels, veikli griežoties uz vietas, iztinas no šalles. Taizelienei šalle paliek labajā rokā.
9. – 16.t. Mūzikas temps paātrinās. Taizels, skaļi smiedams, ar 1. kustību plašā lokā DCV aizņono atkal uz krogu – skatuves labas puses dibenkulisēs. Taizeliene un kaimiņienes, stāvot uz vietas, pārsteigtas noskatās pakaļ.
Seko darbība bez mūzikas pavadījuma: Taizeliene ar sparīgiem soļiem dodas Taizelim pakaļ uz krogu (18. zīm.). Kreisajā rokā viņai slota, labo roku ar šalli tur augstu paceltu kā karogu.
Kaimiņienes, atrotot piedurknes, ar plašiem soļiem seko un visas korī nosaucas: „Nu viņš gan dabūs!”.

Kustību apraksts

1. kustība

Taktsmērs – 3/8

- 1.t.
„Viens, divi” – solis ar kreiso kāju. Labo kāju, celī nenostieptu, izceļ uz priekšu.
- „Trīs” – palēciens uz kreisās kājas, vienlaicīgi paslīdot ar to pa grīdu nedaudz uz priekšu.
- 2.t. To pašu darbību turpina, sākot ar labo kāju. Sievas dejā 1. kustību sāk ar labo kāju.

2. kustība

Izpilda Taizels.

1.t.

„Viens, divi”

– solis sānis ar kreiso kāju.

„Trīs”

– labo kāju pieliek pie kreisās.

2.t.

„Viens, divi”

– solis sānis ar kreiso kāju. Labo kāju ceļ uz priekšu, uz augšu.

„Trīs”

– palēciens uz vietas uz kreisās kājas. Labo vienlaicīgi izmet pa kreisi, krustojot priekša kreiso kāju.

3. – 4.t.

Kustību turpina pa labi, sākot ar labo kāju.

3. kustība

Izpilda sievas.

1.t.

Trīs soļi uz priekšu, sākot ar labo kāju. Pirmo soli ar labo kāju akcentē.

2.t.

Trīs soļi uz priekšu, sākot ar kreiso kāju. Pirmo soli ar kreiso kāju akcentē.

4. kustība

Izpilda sievas. Rokas sānos.

1.t

„Viens”

– solis ar labo kāju sānis, auguma augšdaļu noliec pa labi.

„Divi”

– solis ar kreiso kāju pa kreisi, augumu noliec pa kreisi.

„Trīs”

– solis ar labo kāju pa labi, augumu noliec pa labi.

2. t.

„Viens”

– akcentēts solis uz vietas ar kreiso kāju. Kājas paliek platstājā.

„Divi, trīs”

– pauze.

5. kustība

Izpilda Taizels – „dzērāja solis”.

1. t.

„Viens, divi”

– ar labo kāju, ceļot to uz priekšu, uz augšu un pēc tam ar loku pa kreisi, solis ar labo kāju pa kreisi, krustojot priekšā kreiso kāju. Vienlaicīgi kreiso kāju aizmugurē atceļ no grīdas.

„Trīs”

– solis uz vietas ar kreiso kāju. Labo kāju atceļ no grīdas, bet tā paliek krustota priekša kreisajai.

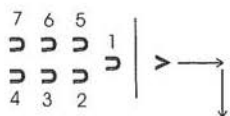
2. t.

Vēl viens solis ar labo kāju krustiski priekšā kreisajai. Kreiso kāju atceļ no grīdas.

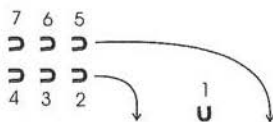
3. – 4. t.

Kustību turpina pa labi, kreiso kāju krustojot priekšā labajai.

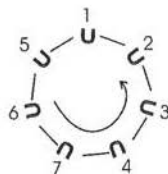
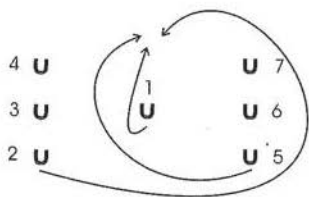
Vecais Taizels

1. 2.

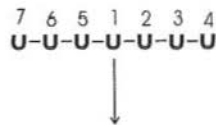
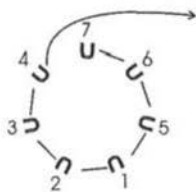

3. 4.

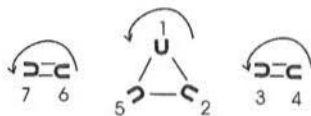

5. 6.

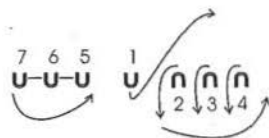
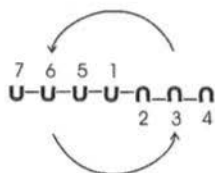
Vecais Taižels

7. 8.

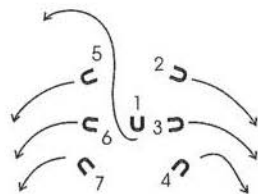
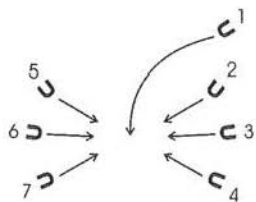

9 10.

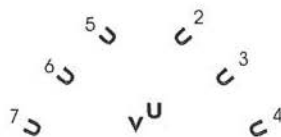
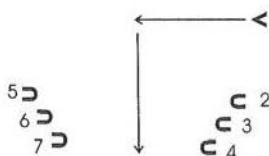

11. 12.

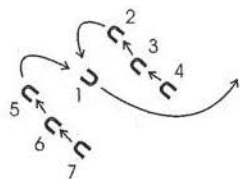
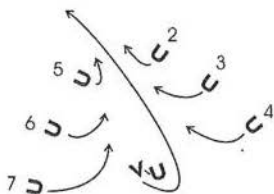
Vecais Taizels

13. 14.

15. 16.

17. 18.

Vecais Taizels

Tautas mūzika

Ievads

I 3x

II 2x (otreiz oktāvu zemāk)

1. Vecais Taizels gāja ik dienas
Irbes krogū alu dzert.

Olallā, olallā, kā tik nu būs,
Kā tik nu būs, kā tik nu būs.

2. Krogus Jūle alu dod saldu,
Divi duči galdā liek.
3. Dzēra Taizels, dziedāja Taizels,
Kamēr rīta gaisma aust.
4. Vecais Taizels mājup nu dodas,
Pipi lepmi kūpinot.
5. Dūšīgs pats, bet kājas tam vecas,
Grāvim pāri nenes to.

Skatieties, ļaudis, kā dzērājam iet,
Dzērājam iet, dzērājam iet,
Skatieties, ļaudis, kā dzērājam iet,
Dzērājam iet, - tas viņam der!